

З А Т В Е Р Д Ж Е Н О
Директор ЗПО «ДПТК»
« 28 » серпня 2026 р. Олександр СТРИЛЕЦЬ
П О Г О Д Ж Е Н О
Заступник директора ЗПО «ДПТК»
« 28 » серпня 2026 р. Сергій ГОРДІЄНКО

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

З ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ» Спеціальність: J8 Автомобільний транспорт

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Індивідуальні завдання призначені для здобувачів освіти, які з поважних причин (лікарняний, виробнича необхідність, процеси психологічної та соціальної реінтеграції) пропустили семінарські заняття, або бажають підвищити свій підсумковий модульний бал.

Специфіка виконання: Кожне завдання вимагає від майбутнього фахового молодшого бакалавра інтеграції теоретичних соціологічних категорій (стратифікація, конфліктологія, інклюзія) із конкретними технічними та управлінськими реаліями автотранспортних підприємств, логістичних хабів та СТО. Завдання виконуються письмово (від 2 до 5 сторінок залежно від рівня складності) і захищаються у формі короткої професійної співбесіди з викладачем.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА

Завдання 1.1: Соціологічний аналіз соціальної мобільності (Відпрацювання семінару)

1. **Тема:** Інженерно-технічні професії автомобільного транспорту як канал вертикальної мобільності.
2. **Завдання:** Напишіть аналітичне есе (2-3 сторінки), в якому проаналізуйте траєкторію професійного зростання від статусу рядового автослюсаря до власника інноваційної СТО або технічного директора логістичної компанії. У тексті обов'язково розкрийте:
 - *Роль інституціоналізованого культурного капіталу:* Поясніть, як здобуття фахової передвищої освіти (диплом за спеціальністю 274) конвертується в економічний капітал та підвищує престиж професії.
 - *Трансформація галузі (Індустрія 4.0):* Доведіть, чому перехід до обслуговування електромобілів (EV) та електронних систем діагностики робить професію інженера потужним "соціальним ліфтом" у сучасній Україні.

Завдання 1.2: Соціологічний аудит девіантної поведінки (Для підвищення оцінки / Управлінський аналіз)

1. **Тема:** Аномія та інструменти соціального контролю на автотранспортному підприємстві.
2. **Завдання:** Змодельуйте ситуацію масової виробничої девіації (наприклад, систематичний злив корпоративного пального водіями або крадіжка запчастин на СТО). Застосуйте соціологічний інструментарій для розв'язання проблеми:
 - *Аналіз причин:* Використовуючи концепцію структурного напруження Р. Мертона, поясніть економічні та соціальні причини такої поведінки (чому самі лише штрафи не працюють).
 - *Архітектура контролю:* Опишіть впровадження системи формального контролю (цифровий паноптикум: GPS-телематика, камери) та поєднання її з

механізмами неформального контролю (формування корпоративної етики, нульової толерантності до крадіжок у бригаді).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРАЦІ ТА ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У ТРАНСПОРТНІЙ ГАЛУЗІ

Завдання 2.1: Проєктування організаційної культури (Відпрацювання семінару)

1. **Тема:** Модель ефективної організаційної культури та стилю лідерства для станції технічного обслуговування.
2. **Завдання:** Розробіть міні-проєкт "Корпоративний кодекс інноваційної СТО" (2-3 сторінки).
 - *Вибір моделі:* Опишіть домінуючий тип організаційної культури (за Камероном-Куїнном), який ви будете впроваджувати, та обґрунтуйте його ефективність.
 - *Модель лідерства:* Поясніть, як перехід від авторитарного стилю (токсичного керівництва) до трансформаційного лідерства вплине на плінність кадрів і рівень травматизму. Які методи нематеріальної мотивації ви застосуєте для інженерів-діагностів?

Завдання 2.2: Аналіз етичної дилеми та трудового конфлікту (Для підвищення оцінки)

1. **Тема:** Медіація конфліктів та інститут викривачів (Whistleblowing) на транспорті.
2. **Завдання:** Напишіть доповідну записку від імені головного механіка муніципального автопарку на ім'я генерального директора. Виявилось, що для обслуговування гальмівних систем міських пасажирських автобусів відділ постачання закупив дешеві контрафактні колодки. Комерційний директор вимагає їх встановити заради "економії".
 - *Аргументація:* Обґрунтуйте свою категоричну відмову, спираючись на соціологію громадянського суспільства, інженерну етику та кримінальну відповідальність.
 - *Вирішення конфлікту:* Опишіть, як за допомогою стратегії співробітництва (за Томасом-Кілманном) та колективного договору ви інституціоналізуєте цей конфлікт, аби захистити права пасажирів і водіїв.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СОЦІОЛОГІЯ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ, ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНА СТІЙКІСТЬ СУСПІЛЬСТВА

Завдання 3.1: Прикладне міні-дослідження (Відпрацювання семінару)

1. **Тема:** Підготовка проєкту соціологічного анкетування для вивчення лояльності клієнтів автосервісу.
2. **Завдання:** Ви — аналітик відділу контролю якості. Розробіть робочий д्राфт соціологічної анкети (10-15 запитань) для оцінки клієнтського досвіду.
 - *Архітектура анкети:* Дотримуйтесь "правила воронки". Сформулюйте вступ, контактні запитання, запитання з використанням шкали Лікерта та соціально-демографічний блок.
 - *Метрики лояльності:* Обов'язково інтегруйте валідне запитання для розрахунку індексу NPS (Net Promoter Score).
 - *Методологічне обґрунтування:* Опишіть цільову вибірку та поясніть, чому формулювання ваших запитань не є сугестивним (навідним) і гарантує отримання достовірної інформації.

Завдання 3.2: Проєкт виробничої інклюзії (Для підвищення оцінки / Психологічна адаптація)

1. **Тема:** Trauma-informed підхід та розбудова безбар'єрного простору на підприємстві.
2. **Завдання:** Розробіть план модернізації цеху СТО для комфортної реінтеграції колеги-ветерана, який повернувся з фронту з наслідками мінно-вибухової травми (наприклад, чутливість до різких звуків та потреба в адаптованому робочому місці).
 - *Технічна частина:* Запропонуйте інженерні рішення на основі принципів Універсального дизайну (акустичні панелі, гідравлічні підйомні столи замість оглядових ям, безщітковий інструмент).
 - *Соціокультурна частина:* Розробіть корпоративні правила спілкування в колективі. Як впровадити інклюзивну мову (Person-first language) та етику

діалогу, щоб уникнути токсичної гіперопіки, стигматизації та забезпечити повагу до гідності фахівця?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- **«Відмінно» (90-100% / 14-16 балів):** Завдання виконано в повному обсязі. Здобувач демонструє глибоке розуміння соціологічних термінів та бездоганно проєктує їх на управлінські та технологічні процеси сучасного автосервісу. Аргументація власної позиції (особливо в кейсах щодо безпеки та етики) є залізною, відповідає інженерним стандартам та принципам trauma-informed підходу. Повна відсутність академічного плагіату.
- **«Добре» (75-89% / 11-13 балів):** Завдання виконано, але наявний дисбаланс: здобувач освіти добре описує суто технічну частину, але слабо застосовує соціологічний категоріальний апарат, або навпаки — формально переказує соціологічну теорію без чіткої прив'язки до реалій спеціальності 274.
- **«Задовільно» (60-74% / 9-10 балів):** Робота має переважно компілятивний характер. Відсутня самостійна аналітика, висновки є поверхневими. Здобувач ледве може пояснити суть своєї роботи під час захисту та плутається в базових соціологічних поняттях.
- **«Незадовільно» (0-59% / 0-8 балів):** Завдання не розкриває теми, містить грубі логічні помилки. Слухач у своїй роботі виправдовує порушення норм безпеки, охорони праці або дискримінацію заради фінансової вигоди чи зручності, що прямо суперечить фаховій етиці. Наявний академічний плагіат (повне копіювання текстів з мережі чи бездумне використання ШІ).